

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Caraulan Vasile prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe

Caraulan Vasile xxx, născut la xxx, originar din xxx, sat. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 28.12.2018 – 28.03.2019 (prima instanță);
2. 15.04.2019 – 20.05.2019 (instanța de apel);
3. 19.08.2019 – 10.12.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 28 martie 2019, inculpatul Caraulan Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Caraulan Vasile la 06.09.2018, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, profitând de faptul că geamul de la bucătărie era deschis și nu este văzut de nimeni, a pătruns în domiciliul lui Garbuz Silvia, amplasat în xxxx, de unde a sustras pe ascuns 1000 lei și 50 euro, echivalentul a 916 lei, cauzându-i astfel proprietarei o daună în proporții considerabile în sumă totală de 1916 lei.

Acțiunile inculpatului Caraulan Vasile au fost calificate în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal – furtul adică „ *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

2. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, aceasta a fost atacată cu apel de către:

2.1 Procurorul în Procuratura r-l Anenii Noi, Cotorobai Inna, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu condamnarea lui Caraulan Vasile în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip

semiînchis, admiterea integrală a acțiunii civile, cu încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 2891 lei 41 bani.

În susținerea apelului, a invocat că:

- pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă și neproportională cu pericolul social a acțiunilor criminale comise;

- la aplicarea pedepsei instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Code penal;

- pe parcursul judecării cauzei inculpatul a dat dovadă de lipsă de respect față de instanța de judecată, fiind legal citat acesta s-a eschivat de a se prezenta, aflându-se și la evidența medicului narcolog cu diagnoza alcoolism cronic st. II mixt, sistematic;

- este neîntemeiată concluzia instanței referitoare la neîncasarea cheltuielilor judiciare, or acestea sunt provocate de săvârșirea unei infracțiuni care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2019, s-a admis apelul declarat, s-a casat parțial sentința în partea laturii civile și cheltuielilor de judecată, pronunțându-se o nouă hotărâre prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Garbuz Silvia către Caraulan Vasile a fost admisă, s-a dispus încasarea de la inculpatul Caraulan Vasile în beneficiul lui Garbuz Silvia a prejudiciului material în sumă de 1916 lei. S-a încasat de la Caraulan Vasile cheltuielile de judecată în sumă de 2551 lei și 92 bani în contul statului. În rest au fost menținute dispozițiile sentinței.

3.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința lui Caraulan Vasile în vederea corectării, reeducării precum și ca măsură de pedeapsă, instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă echitabilă, iar alegațiile apelantului nu au fost reținute în acest sens.

Instanța de apel a remarcat faptul că, la aprecierea măsurii și mărimii de pedeapsă, prima instanță a luat în considerare în deplină măsură gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpat care face parte din categoria celor mai puțin grave, persoana inculpatului, circumstanțele atenuante și agravante, dând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75-78 Cod penal.

Cu referire la criticile aduse referitor la acțiunea civilă și neîncasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel a reținut faptul că partea vătămată Garbuz Silvia a înaintat o acțiune civilă în ședința de judecată împotriva inculpatului Caraulan Vasile privind repararea prejudiciului material în mărime de 1916 lei.

Având în vedere faptul că quantumul prejudiciului material în mărime de 1916 lei solicitată de partea vătămată a fost deplin confirmată, ținând cont de faptul că suma sustrasă de 1000 lei și 50 euro, nu i-a fost restituită de către inculpat, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite acțiunea civilă cu respectarea prevederilor art. 219-221 Cod de procedură penală.

Ce ține de cheltuielile judiciare, instanța de apel a menționat că aceasta este justificată parțial și anume privind încasarea din contul inculpatului Caraulan Vasile a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 2551 lei 92 bani, în baza prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală.

Totodată instanța de apel nu a reținut alegațiile acuzatorului de stat cu privire la încasarea în calitate de cheltuieli judiciare suma de 339 lei 49 bani pentru rechizite de birou și salariul procurorului, or aceste solicitări nu cad sub incidența prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală.

4. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat recurs ordinar avocatul Bodean Ina, care invocă temei pentru declararea recursului art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei, în partea încasării de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, cu menținerea soluției dispuse în această parte prin sentință.

Invocând faptul că:

- la dispunerea încasării cheltuielilor judiciare, instanța de apel nu a aplicat corect prevederile art. 142 alin. (2), art. 227-229 Cod de procedură penală;

- în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea apărării;

- la examinarea cauzei nu s-a luat în considerare raționamentele expuse de Curtea Constituțională în decizia nr. 116g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală;

- dispoziția alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală, prevede că instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, deci această normă nu este imperativă ci una facultativă.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat, invocând faptul că instanța de apel corect a examinat chestiunea cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează că, recurentul drept temei pentru declararea recursului, a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în contul statului.

Analizând conținutul deciziei contestate (f.d 162-175), instanța de recurs atestă că în conținutul deciziei lipsește o argumentare juridică în partea încasării cheltuielilor judiciare în sumă totală de 2551 lei 92 bani.

Potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - *„Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”*.

După cum urmează din materialele cauzei la solicitarea organului de urmărire penală la data de 18.10.2018 a fost întocmit raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-4653 (f.d. 38-42) costul acestuia fiind de 2520 lei (f.d. 37).

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că raportul de expertiză a fost efectuat în prezenta cauză penală, după data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, care până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Instanța de recurs ordinar consideră eronată concluzia instanței de apel cu privire la încasarea din contul inculpatului Caraulan Vasile în total a sumei de 2551 lei 92 bani cu titlu de cheltuieli judiciare având în vedere faptul că costul efectiv al raportului de expertiză a fost estimat la suma de 2520 lei (f.d. 37), iar restul sumei de 31 lei 92 bani constau reieșind din calculul (f.d. 73 Vol.I) din rechizite (hârtie) - 5.06 lei; consumabile (imprimare, copiator) – 4,05 lei; cheltuielile de deplasare la fața locului – 22 lei 82 bani, ce nu cad sub incidența prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală și urmează a fi excluse.

Instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că *„dispoziția alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală, prevede că instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, deci această normă nu este imperativă ci una facultativă”* or, art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că *„cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului”* alin. (2) al art. 229 Cod de procedură penală la care se referă recurentul vine ca o excepție de la regula generală însă pentru a fi în posibilitate ca inculpatul să fie scutit de la plata cheltuielilor judiciare apărarea urma să prezinte probe concrete ce ar confirma condițiile indicate în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală în baza cărora instanța de judecată

poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial inculpatul ce nu se regăsesc în recursul declarat.

Prin urmare argumentul recurentului precum că inculpatul se află în imposibilitate de a achita cheltuielile judiciare este unul declarativ, lipsit de suport probant.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel la adoptarea soluției referitoare la cheltuielile judiciare, nu a ținut pe deplin cont de toate circumstanțele expuse supra, prin ce pe cale de consecință se atestă că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea încasării în total a sumei de 2551 lei 92 bani cu titlu de cheltuieli judiciare, confirmându-se în prezenta cauză temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, astfel recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Caraulan Vasile urmează a fi admis, cu emiterea unei noi decizii în partea soluționării chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, excluzând din suma încasată 31 lei 92 bani.

7. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Caraulan Vasile, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2019 în privința lui **Caraulan Vasile xxx**, în partea încasării cheltuielilor judiciare, rejudecă cauza, pronunță următoarea hotărâre.

Se încasează de la **Caraulan Vasile xxx** cheltuielile judiciare în sumă de 2520 (două mii cinci sute douăzeci) lei în contul statului.

În rest se menține decizia atacată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **09 ianuarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor